

افزایش تلفات نیروهای امنیتی؛ ضعف حکومت یا قدرت طالبان؟

سرمقاله

چرا تلفات نیروهای امنیتی افزایش یافته است؟

حفيظ الله زكي

دو دفتر بازرسی ویژه آمریکا برای بازسازی افغانستان (سیگار) گزارش داده که شمار کشته شدگان نیروهای مسلح افغانستان در سال جاری به ۵۵۲۳ نفر رسیده است.

بر اساس این گزارش آمار کشته شدگان نیروهای امنیتی در ده ماه نخست امسال در مقایسه با کل کشته شدگان سال ۲۰۱۵ بیانگر آن است که این نیروها در این مدت ۹ درصد بیشتر کشته شده‌اند. افزایش تلفات نیروهای نظامی در کشور به دو عامل عمده بستگی دارد: یکی تشدید و گستردگی جنگ ها و دیگری ضعف در رهبری و مدیریت جنگ.

در اواخر زمستان سال گذشته مذاکرات صلح چهارجانبه به اشتراک نمایندگان آمریکا، چین، افغانستان و پاکستان به بن رسید و گروه طالبان طرح گفتگو و مذاکره را رد کرد و بر تشدید جنگ و رویکرد نظامی پای فشرد. با آمدن فصل بهار گروه طالبان عملیات عمری را در سراسر کشور راه اندازی کرد و طی هفت ماه گذشته حملات گسترده ای را بر مراکز ولسوالی ها و ولایت ها انجام داده است.

طالبان توانست مرکز ولایت کندز را ولو به طور موقت به تصرف خود در بیاورد و مراکز ولایات فراه، هلمند و ارزگان را در معرض تهدید جدی قرار دهد. حملات قوی و همزمان این گروه در چند جبهه نشان داد که این گروه امسال با تانکها و آمادگی های بیشتری وارد کار و زار جنگ در افغانستان شده بود.

بدون شک جنگ های بیابانی، شدید و گسترده که در بسیاری موارد به نبرد تن به تن و خانه به خانه می انجامید، تلفات بیشتری را نسبت به جنگ های دیگر به دنبال دارد. با این حساب افزایش تلفات نیروهای امنیتی امر معمول و قابل پیش بینی به نظر می رسد. ولی این در صورتی است که ما هر دو طرف جنگ را از لحاظ تسلیحات و امکانات نظامی و لجستیکی یکسان فرض کنیم؛ در حالی که واقعیت این طور نیست. نیروهای امنیتی مجهز با تانک و نفربرهای زرهی می باشند، از پشتیبانی هوایی برخوردارند و اسلحه و تجهیزات مدرن تری در اختیار دارند. علاوه بر این ها نیروهای امنیتی کمتر حالت تعرضی داشته اند؛ پس باید تلفات کمتری می داشتند. شاید عوامل متعددی در افزایش تلفات نیروهای امنیتی دخیل باشد؛ اما ضعف رهبری، نابسامانی های داخلی و نبود هماهنگی میان نیروها عامل عمده تلفات نیروهای امنیتی به شمار می رود.

یک هفته پیش فرمانده کل نیروهای آمریکایی و ناتو در افغانستان نیز هشدار داده بود که «ناکامی و ضعف» در رهبری اصلی نیروهای مسلح افغانستان به افزایش تلفات این نیروها کمک کرده است. ضعف در رهبری نیروهای مسلح یکی از مشکلاتی است که بارها از سوی کارشناسان و رسانه های افغانستان برجسته شده است. دلیل این ناکامی و ضعف به دو عامل بر می گردد: یکی دو سره بودن حکومت که اولاً دوتیم ششریک در قدرت برسر تقسیم نهادهای امنیتی باهم درگیری داشتند؛ ثانیاً بر سر تعیین افراد برای مدیریت این نهادها به توافق نمی رسیدند. از همین رو تعیین وزرا و روسای نهادهای امنیتی به یک بحران سیاسی تبدیل شده بود.

فشارها، اعتراض ها و تنگناها بالاخره رییس جمهور و رییس اجراییه را مجبور ساخت که روی تعیین افراد در رأس نهادهای امنیتی به توافق برسند. در این توافق مسأله لیاقت، شایستگی و تعهد افراد در نظر گرفته نشد. بلکه مهم این بود که فرد معرفی شده از یک جانب کسی نباشد که موازنه قدرت را به نفع آن طرف تغییر دهد. پس لزوماً بایستی افرادی تعیین می شدند که تهدید بالقوه برای هر دو طرف به حساب نمی آمدند. مسأله دیگر سیاست های پیچیده و مرموز پشت پرده است که ممکن است در انتخاب افراد مشخص در سمت های مهم امنیتی نقش ایفا کرده باشند. به هر حال جان نیروهای امنیتی برای حکومت، نظام و مردم افغانستان بسیار مهم است. هرگونه غفلت، سهل انگاری و منفعت طلبی که به کشته شدن بی مورد نیروهای امنیتی منجر شود، خیانت به وطن و به مردم افغانستان محسوب می شود.

سیگار؛ بازرسی ویژه ایالات متحده آمریکا برای افغانستان در گزارش تازه ی خود از افزایش تلفات نیروهای امنیتی کشور در سال جاری میلادی خبر داده است. سیگار در گزارش تازه ی خود به کنگره آمریکا نوشته است که شمار کشته شدگان نیروهای امنیتی افغانستان از آغاز سال جاری میلادی تا ۱۹ ماه آگوست همین سال، به ۵۵۲۳ نفر رسیده است. در این گزارش همچنان گفته شده است که در این مدت ۹۶۶۵ نفر دیگر از نیروهای ارتش و پولیس افغانستان، زخمی شده است.

بر اساس گزارش سیگار، آمار کشته شده گان نیروهای امنیتی افغانستان در ده ماه نخست سال ۲۰۱۶ در مقایسه با سال ۲۰۱۵ میلادی ۹ درصد افزایش را نشان می دهد. تلفات نیروهای امنیتی کشور در سال گذشته، شامل پنج هزار کشته و ۱۵ هزار زخمی بوده است. در گزارش سیگار همچنین گفته شده است که تعداد رویدادهای امنیتی هم امسال نسبت به سالهای گذشته بیشتر بوده و مطابق آمار سازمان ملل، از ۲۰ ماه می تا ۱۵ آگوست (۸۸ روز) به ۵۵۹۶ مورد رسیده که در مدت مشابه در سال گذشته ۴۰۷ درصد و در مقایسه با پیرامول ۳۶ درصد افزایش را نشان می دهد.

همچنان در این گزارش گفته شده است که چیزی بیشتر از ۶۱ درصد خاک افغانستان تحت کنترل دولت افغانستان است و ۲۸،۴ درصد خاک کشور محل نزاع و بیش از ۱۰ درصد دیگر تحت کنترل شورشیان است. در ماههای اخیر گروه طالبان و سایر شورشیان مخالف دولت افغانستان، حملات نظامی شان را افزایش داده اند و علاوه ولایت های شمال کشور، در سایر ولایت ها نیز حملات متعددی را بالای مراکز دولتی انجام دادند، اما نتوانستند مراکز دولتی را بصورت دومیار در اختیار خود قرار بدهند و نیروهای امنیتی دوباره حملات آنها را عقب زدند.

افزایش تلفات نیروهای امنیتی کشور در ده ماه نخست سنال روان میلادی نگران کننده است. این میزان از تلفات نیروهای پولیس و اردوی کشور، در میدان نبرد، نشان می دهد که آنها در راه مبارزه با

مهدی مدیر

نیروهای امنیتی خود را به هدف تعیین شده اثن برسانند. قرار بود امسال شمار نیروهای پولیس و اردوی ملی کشور به تعداد ۳۶۰ هزار نفر برسد، اما اکنون شمار این نیروها به ۳۱۷۷۰۹ نفر می رسد و برای رسیدن به هدف تعیین شده، ۴۲۲۹۱ نفر دیگر ضرورت است. همه ی این موارد نشان می دهد که نهادهای امنیتی کشور از ضعف مدیریت و رهبری رنج می برند. اما متأسفانه نیروهای امنیتی کشور در میدان نبرد بهای سنگین ضعف مدیریت و رهبری نهادهای امنیتی را با خون شان می پردازند.

از سوی دیگر گروه طالبان و شورشیان مسلح مخالف دولت افغانستان نیز امسال با آمادگی ها و تجهیزات بیشتر در میدان نبرد ظاهر شدند و توانستند حملات زیادی را در ولایت های کشور راه اندازی کنند. گروه طالبان در اوایل سال جاری اعلان کرده بودند که حملات را تحت نام «عمری» راه اندازی خواهند کرد. گروه طالبان و سایر گروه های تروریستی در طول ده ماه سال جاری میلادی علاوه بر اینکه چندین حمله ی انتحاری خونین را در کابل انجام دادند، توانستند ولایت کندوز را برای بار دوم بصورت موقت سقوط بدهند و پیش از آن نیز چندین ولسوالی را در چند ولایت

شورشیان و گروه های مسلح مخالف دولت، تا چه اندازه با دشواری و مشکلات مواجه هستند. اما چه عواملی باعث شده است که شمار تلفات نیروهای امنیتی ۹ فیصد در مقایسه با کل سال ۲۰۱۵ میلادی افزایش پیدا کند؟ آیا افزایش تلفات نیروهای امنیتی کشور نشان قدرت گرفتن بیشتر شورشیان مخالف دولت افغانستان است و یا اینکه نشان ضعف مدیریت نهادهای مهم و استراتژیک امنیتی کشور؟

ضعف مدیریتی در نهادهای امنیتی همواره از سوی نمایندگان مجلس مطرح گردیده است. حتی آنها بارها در این مورد مسئولین امنیتی را به مجلس فراخوانده اند و از آنها در مورد حملات متعدد شورشیان و تشدید نا امنی ها پاسخ خواسته اند. هفته ی گذشته جنرال جان نیکلسون فرمانده فرمانده کل نیروهای آمریکایی و ناتو در افغانستان، نیز گفته بود که ناکامی و ضعف در رهبری نیروهای مسلح افغانستان به افزایش تلفات این نیروها کمک کرده است.

نیروهای امنیتی کشور نیز بارها از عدم هماهنگی نهادهای امنیتی شاک می بوده اند، آنها گفته اند که در جبهات جنگ دستورات لازم را به موقع و در زمان مناسب دریافت نمی کنند و همچنان امکانات و تجهیزات

سایه همیشگی فقر بر زندگی مردم افغانستان

رضا احسانی

بی‌برنامگی؛ دیدگاه نادرست درباره دنیا و آخرت؛ خودباختگی و عدم اعتماد به نفس؛ ترویج فساد و ناهنجاری های اجتماعی، اعتیاد و تکدی گری و اظهار فقر نیز می تواند فرهنگ فرار از مسؤلیت های فردی و اجتماعی را در میان اعضای جامعه ترویج کند.

تشویق مردم به کار و تلاش و زدودن روحیه تنبلی، نومییدی و خودباختگی مردم و از بین بردن زمینه های جرم و اعتیاد و تبیین آثار مرگبار آن، فراهم کردن امکانات تفریحی، ورزشی و نیز علمی و آموزشی برای جوانان، برخورد با متکدیان حرفه ای و معتادان و جمع آوری آنها در مراکز ویژه و ایجاد امکانات شغلی برای آنان، بخشی از راهکارهای اند که می توانند در زمینه تقویت روحیه امید و ایجاد فرهنگ کار و تلاش در جامعه نقش ایفا کنند.

گاه عوامل طبیعی سبب بروز فقر در افغانستان را به بن بست می کشانند و باعث توسعه دامنه فقر در سطوح مختلف جامعه می گردند، مسأله فساد بی حد و حصر در ادارات دولتی است. تبیعی و بی عدالتی و قانونگریزی و اصل معافیت از مجازات مسأله دیگری اند که هرگونه تلاش در جهت برقراری ثبات نسبی در بخش های اقتصادی را به ناکامی می کشانند. بنابراین تا زمانی که فساد در کشور کاهش پیدا نکند و مقسدين بدون در نظر داشت مسایل قومی، گروهی و سستی به محاکمه کشانیده نشوند، اصلاحات اقتصادی با چالش های نشوونده مواجه می گردند و سایه وحشتناک فقر همچنان زندگی مردم افغانستان را به تاریکی و نا امیدی می کشاند.

روستاهای و بسیاری از ولسوالی ها به داکتر و دوا دسترسی ندارند و از طرف دولت نیز در این مناطق خدمات صحی ارائه نمی شود. بسیاری از مردم قادر به تأمین هزینه درمان مریض های شان نیستند. از اینرو در این فصل آمار تلفات انسانی و بخصوص تلفات اطفال، سالخوردهگان و مادران حامله و باردار بالا می رود.

فقر چیست؟ بنا بر یک تعریف فقر عبارت است از ناتوانی در برآورد ساختن نیازهای انسانی. یعنی ناتوانی انسان در تأمین حد کافی نیازمندی های بنیادی خود به منظور رسیدن به یک زندگی آبرومند و شایسته به عنوان بشرط لازم در رسیدن به سوی کمال.

و بنا به یک تعریف دیگر فقر آن است که انسان از زندگی مناسب برخوردار نباشد و به اساسی ترین حقوق خود مانند فراگرفتن تعلیم، خدمات صحی و عدالت دسترسی نداشته باشد.

عوامل فقر در افغانستان؛ اگرچه فقر در افغانستان به عوامل متعدد ارتباط می گیرد که از آن جمله می توان به عوامل فرهنگی، اجتماعی، طبیعی، اقتصادی و سیاسی اشاره کرد؛ اما در اینجا صرف به صورت گذرا به چند عامل عمده تأکید می نمایم.

گاه عوامل اجتماعی و فرهنگی به گسترش فقر در جامعه می انجامد. در این زمینه باید گفت، همانطور که فضای شور، نشاط، امید به آینده در بین مردم، می تواند برای گسترش فرهنگ کار و تلاش در جامعه مؤثر باشد، تنبلی و عدم استقامت در کار؛

سیل بند، رعایت اصول ایمنی در کارخانه ها و کارگاه ها، ایجاد سیستم ارائه خدمات اجتماعی، رواج فرهنگ بیمه و کمک به کار بی سرپرستان و قربانیان حوادث که متأسفانه در این عرصه ها کمترین توجهی از سوی دولت صورت نگرفته است. بخش اقتصادی یکی از مهمترین عامل فقر در کشور را تشکیل می دهد. حاکمیت نظام مبتنی بر بازار آزاد، انحصار تولید و واردات کالا از سوی چند نفر و دامنه رو به گسترش فساد در بخش های اقتصادی را می توان از جمله مسایلی دانست که در ترویج و تحمیل فقر بر طیف های گسترده اجتماعی نقش دارند.

فساد و سیستم اقتصادی مبتنی بر بازار آزاد در سال های گذشته فاصله های طبقاتی را بیشتر و عمیق تر کرده و زمینه سرمایه دار تر شدن ثروتمندان و تهیدست شدن بیشتر فقیران را فراهم آورده است.

علاوه بر فساد و تطبیق ناقص سیستم بازار آزاد، مشکلات عدیده دیگری نیز وجود دارد که منشأ فقر و گرانی در جامعه به شمار می رود. در افغانستان متأسفانه ثروت و امکانات ملی به گونه عادلانه توزیع نمی شود، در پروسه استخدام مسایل جنسیتی و قومی و گروهی این پروسه را با پرسش های بی شماری روبرو کرده است و مانع اشتغال بسیاری از افراد شایسته و تحصیل کرده به دلایل جنسیت و قومیت شده است. تورم و بنود نظارت از تعیین قیمت ها، ضعف مدیریت، پایین بودن ظرفیت و کمبود نیروی انسانی متخصص، سبب افزایش مشکلات بیشتر در بخش اقتصادی گردیده و مجموع این نارسایی ها از زمینه را برای سو استفاده حلقات مافیای از قدرت و وضعیت موجود آماده کرده است.

آنچه که راه حل های اقتصادی و شغلی در افغانستان را به بن بست می کشانند و باعث توسعه دامنه فقر در سطوح مختلف جامعه می گردند، مسأله فساد بی حد و حصر در ادارات دولتی است. تبیعی و بی عدالتی و قانونگریزی و اصل معافیت از مجازات مسأله دیگری اند که هرگونه تلاش در جهت برقراری ثبات نسبی در بخش های اقتصادی را به ناکامی می کشانند. بنابراین تا زمانی که فساد در کشور کاهش پیدا نکند و مقسدين بدون در نظر داشت مسایل قومی، گروهی و سستی به محاکمه کشانیده نشوند، اصلاحات اقتصادی با چالش های نشوونده مواجه می گردند و سایه وحشتناک فقر همچنان زندگی مردم افغانستان را به تاریکی و نا امیدی می کشاند.

فوری به غذا نیاز دارند. مقامات حکومتی می گویند تلاش هایی را برای جلوگیری از گسترش فقر در این کشور انجام داده اند، اما واقعیت های اجتماعی نشان می دهد که با چنین تلاش های صورت نگرفته و با این تلاش ها موثر نبوده است.

حکومت افغانستان با وجود برخورداری از حمایت های وسیع جامعه جهانی در پانزده سال گذشته؛ اما نتوانست یک برنامه روشن در زمینه جلوگیری از فقر روی دست بگیرد و با تمرکز بیشتر بر زیرساخت های اقتصادی از میزان فقر و بیکاری در کشور بکاهد. اکنون فرارسیدن فصل سرما بسیاری از مردم بخصوص مردم مناطق سردسیر و دور دست در کشور را نگران کرده است.

برمنای آمارهای رسمی بیش از ۳۸ در صد (حدود یک سوم) مردم افغانستان در زیر خط فقر قرار دارند و بیش از چهل در صد مردم اندکی بالاتر از خط فقر قرار دارند که در برابر حوادث طبیعی از قبیل زلزله، خشکسالی، سیل و... و نیز ناامنی و جنگ بسیار آسیب پذیر هستند. بنابراین تنها حدود ۲۰ در صد مردم افغانستان از زندگی آرام و مرفه ای برخوردار می باشند. به گفته مقامات سازمان ملل متحد در افغانستان، فقر در افغانستان بیشتر از درگیری های مسلحانه باعث هلاکت مردم شده است.

با نزدیک شدن فصل سرما و زمستان چهره خشن و ظالم فقر نیز در خانواده های کم درآمد و آسیب پذیر، ترسناک تر می شود. در زمستان آمار مریضی به دلیل نبود امکانات رفاهی و صحی بالا می رود و مردم

روزنامه افغانستان ما از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. مقالات وارده باز گردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

بنیان گذار: داکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سرمدیر: حفيظ الله زكي
کارکتوریست: خالق علی زاده

دو زبان: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان
آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷-۷

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

The Daily Afghanistan Ma
The Leading Independent Voice